

Ραδιοφωνική έκπομπή δια-
τήν I Φεβρουαρίου 1970
και ώρα: 22.30 - 23.00

52^α

Την έκπομπήν παρουσιάζουν ο ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ και ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ. Τραγουδά η ΚΑΒΙΩ Δ Ε Ν Α Ρ Δ Ο Υ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σήμερα Γιάννη, έχουμε πρώτα πρώτα υποχρέωση ν' απαντήσωμε σε κάποιον εύγενικό μας άκροατή, που μās έρωτā γιατί μιā περιοχή της 'Αθήνας, λέγεται : Β λ α σ α ρ ο σ .

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ναι, η Βλασαροσ. Είναι γνωστή περιοχή νομίζω.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πολύ γνωστή και πυκνοκατοικημένη . 'Υπάρχει μιā άποψις για τήν όνομασία της Βλασαροσς, ότι σ' αυτήν τήν τοποθεσία, υπήρχε και υπάρχει ακόμη μιā μικρή εκκλησία που λέγεται : Παναγία η Βλασαροσ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' αυτό τό Β λ α σ α ρ ο σ , από ποσ βγαίνει ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Η παλαιά λαϊκή θεωρία είναι ότι έπειδή στά παλαιά χρόνια υπήρχαν εκεί πολλά περιβόλια που βγάζανε λαχανικά, οί περιβολάρηδες τιμοθσαν αυτήν τήν εκκλησίτσα για τήν Παναγία που βοηθούσε τήν β λ α σ τ η σ ι

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κατάλαβα. Και θā λεγότανε : Παναγία η Β λ α σ τ α ρ ο σ !
"Έτσι δέν είναι ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Σοσ είπα ότι αυτή είναι η παλαιά λαϊκή θεωρία. Και φυσικώτατα η παραφθορά είναι εύκολη από Βλασταροσ σε Βλασαροσ. "Όμως υπάρχει μιā σπουδαία αντίρρησης

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αντίρρησης από ποιόν ; "Άλλη θεωρία ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Για νā τήν λέω σπουδαία, θā πρέπη νā προέρχεται από ένθρωπο μέ κάποια ειδικότητα. Και αυτός δέν είναι άλλος από τόν

ἀείμνηστο Δημήτριο Καμπούρογλου, τὸν λογοτέχνη, τὸν Ἀκαδημαϊκὸν, τὸν ἱστορικὸν, τὸν ἐρευνητὴ τῆς παλαιᾶς Ἀθήνας.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καὶ ποιά εἶναι ἡ ἀντίρρηση τοῦ Καμπούρογλου ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στηρίζεται στό γεγονός ὅτι πρὶν ἢ Ἀθήνα γίνῃ πρωτεύουσα τοῦ κράτους, ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἀκόμη, οἱ περισσότερες ἐκκλησίαι ἦτανε ἰδιωτικές, ἐκκλησίαι οἰκογενειακές. Κάθε πλούσια οἰκογένεια, ἔχτιζε καὶ μιὰ ἐκκλησία στὰ κτήματά της, γιὰ νὰ μποροῦν τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας νὰ ἐκκλησιάζωνται χωρὶς νὰ τρέχουσι στοὺς δρόμους ποὺ ἦτανε κι' ἐπικίνδυνοι λόγῳ τῶν Τούρκων. Δέν ἦτανε λίγα τὰ κορίτσια ποὺ εἶχαν χαθεῖ στὰ ὁρομάνια τῆς Ἀθήνας ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Κτίζανε λοιπὸν ἰδιωτικὲς ἐκκλησίαι καὶ ἦτανε μᾶλλον ἥσυχοι οἱ ἄθηναῖοι.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Αὐτὸ εἶναι γνωστὸ. Ἔτσι ἔχομε τὴν ἐκκλησία τοῦ Ἁγίου Γεωργίου τοῦ Καρύτση, ποὺ ἀνήκε σὲ μιὰ οἰκογένεια Καρύκη. Ξέρομε ὅλοι ὅτι τὴν συλλαβὴν κέ ἢ κέ, οἱ παλαιοὶ ἄθηναῖοι τὴν λέγατε τσί ἢ τσέ, ὅπως σήμερα οἱ Κρητικοί. Ὁ Ἅγιος Γεώργιος λοιπὸν τῆς οἰκογενείας Καρύκη, ἔγινε Ἅγιος Γεώργιος ὁ Καρύτσης.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' ἔχομε καὶ τὴν Καπνικαρέα, στὴν ὁδὸν Ἑρμοῦ. Αὐτὴ ἀνήκε σὲ μιὰ βυζαντινὴ φασίλλια τοῦ Καπνικαρέα. Κι' ἔμεινε τὸ ὄνομα τῆς Παναγία ἢ Καπνικαρέα.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καὶ λές ὅτι κάτι ἀνάλογο συνέβη μὲ τὴν Βλασαροῦ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν τὸ λέω ἐγώ, τὸ λέει ὁ Καμπούρογλου, ὁ ὁποῖος ἀνακάλυψε μιὰ ἀθηναϊκὴ οἰκογένεια γύρω στὰ 1800, οἰκογένεια Βλασαρῶν. Αὐτὸ ἦτανε τὸ ἐπώνυμο τῆς φασίλλιας. Παναγιώτης Βλασαρὸς ὁ ἀρχηγὸς τῆς οἰκογενείας, ποὺ ἔκτισε αὐτὸ τὸ ἐκκλησιᾶκι καὶ ὁ κόσμος τὸ ἀποκαλοῦσε : Παναγία τοῦ Β λ α σ α ρ ο ῦ.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Εἶναι πολὺ πιθανὸν νὰ εἶναι ἔτσι τὸ πρᾶγμα, ὅποτε πάει ἡ βλάστησις καὶ τὰ περιβόλια.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἔτσι λοιπὸν λύσαμε τὴν ἐπορρία τοῦ εὐγενικοῦ μας ἄκουρατοῦ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Όμως μιά και μιλάμε για τόν Δημήτριο Καμπούρογλου, νομίζω πώς κάτι θα 'πρεπε να ποθμε και για τόν πατέρα του που έφρεσ όπως έχω ακουστά είναι ο πρώτος που είχε τήν ιδέα να κάνη 'Εθνικό θέατρο ... πότε ακριβώς ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Εκατόν δώδεκα χρόνια πριν. Στά 1858, μάλιστα. "Ήκανε πατρότης ο Καμπούρογλου, ο πατέρας του ακαδημαϊκού που πέθανε στά 1942 σέ ηλικία ένεννηντα -έτων. 'Ο πατέρας του λοιπόν μέγάλος πατρότης ήθελε να εκπαιδεύση τούς Έλληνες τής έποχης του και είχε δύο όνειρα : Να εκδώση έφημερίδα και να ιδρύση 'Εθνικό θέατρο, καθώς και σχολή 'Ηθοποιών.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Και τά κατάφερε ; Τά πραγματοποίησε τά όνειρά του ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν έφημερίδα τήν έβγαλε και τήν κράτησε μέ μεγάλες θυσίες αρκετά χρόνια. Τό θέατρο όμως ήτανε ή τελειωτική του καταστροφή. 'Εδημιούργησε τόσα χρέη, ώστε του κατέσχον τό σπίτι του στήν όδόν ~~Αριστοτελείου~~ Σοφοκλέους, του πήρανε όλα του τά έπιπλα και τόν μάλανε και φυλακή. "Όλα αυτά τά γράφει ο γυιός του ο Δημήτριος Καμπούρογλου στά 'Απομνημονεύματά του. Κι'έγραφε γι'αυτόν ένας σατυρικός τής έποχης ένείνης ο Σοφοκλής Καρύδης :

"Ήθελε θέατρο να ιδρύση και ήθοποιούς να βγάλη νέους
κι'έγινε θέατρον ο ίδιος, μέ θεατάς τούς άθηναίου

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τόν καημένο τόν Καμπούρογλου. Αύτή είναι ή μοίρα των όνειροπόλων. "Όμως ο γυιός του ο Δημήτριος Καμπούρογλου, έχω ακούσει πώς δεν ήτανε μόνο άκαταπόνητος έρευνητής και λογοτέχνης μά και πνευματώδέστατος άνθρωπος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Είναι αλήθεια. Γι'αυτόν είναι γνωστό ένα χαριτωμένο ανέκδοτο. "Όταν πρωτοήρθε τό τηλέφωνο στήν 'Αθήνα, γύρω στά 1906, ή κατάπληξις ήτανε μέγáλη. Οί μορφωμένοι άθηναίοι ξέρανε τί θα πη τηλέφωνο γιατί είχαν διαβάσει πολλά για τήν

καταπληκτική έφεύρεσι, ό λαός όμως και ιδίως οι χωρικοί, δέν μπο-
 ρούσαν νά συλλάβουν τήν ιδέα τοῦ τηλεφώνου. Καί μιá μέρα ήτανε
 στό σπίτι τοῦ Καμπούρογλου ένας κουμπάρος του από τό λιόπεσι και
 τόν ρωτούσε : Πιστεύεις έλόγου σου κουμπάρε μου Δημητράκη σ' αυτόν
 τόν σατανά τόν τηλέφωνο ; Πῶς δέν πιστεύω ; άποκρίθηκε ό Καμπού-
 ρογλου. Κτές τό μεσημέρι μίλησα από τήν 'Ομόνοια στό Σύνταγμα.
 Κοροϊδεύεις κουμπάρε μου ; 'Οχι κουμπάρε μου δέν κοροϊδεύω. Καί
 τί είναι εύτοθνος ό τηλέφωνος ; 'Ο Καμπούρογλου βρέθηκε σέ δύσκολη
 θέσι. Πῶς νά εξηγήσῃ στόν κουμπάρο του από τό λιόπεσι τί ήτανε τό
 τηλέφωνο. Βρήκε όμως μιá λύσι και τόν έρωτᾷ : "Έχεις σκυλί κουμπά-
 ρε μου ; Πῶς δέν έχω. Τόν κούργου. Μπαράβο. "Αμα πατήσης τήν ούρά
 τοῦ κούργου τί κάνει ; Τί νά κάνῃ ; Γαυγίζει... Γειά σου και καλά
 πού τό λές. "Αν λοιπόν ό σκυλος σου ό κούργος βρισκότανε στήν πλα-
 τεζα συντάγματος και είχε μιá ούρά πού νά φτανε στήν πλατεζα 'Ο-
 μονοίας, αν τοῦ πατούσες τήν ούρά στήν 'Ομόνοια, πού θά γαύγιζε ;
 Στο Σύνταγμα... εἶπε ό ~~Καμπούρογλου~~ χωρικός και έμεινε έλαλος από
 τήν σκέφι... Τελικά εἶπε : Ψέμματα μου λές κουμπάρε. Γιατί ψέμμα-
 τα ; Πῶς τόν τόσο μεγάλη ούρά δέν μπορεί νά 'χῃ κανένας σκυλος.
 Κι' έπειτα ἔν τοῦ πατήσης τήν ούρά, δέν γαυγίζει μόνο μά μπορεί και
 νά σέ δαγκώσῃ. Δαγκώνει ό τηλέφωνος ; "Οχι... "Εμ' τότε μου λές
 ψέμματα κουμπάρε μου... ~~Καμπούρογλου~~

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί ό κουμπάρος από τό λιόπεσι έφυγε χωρίς να πεισθῃ. Μέ τό δί-
 κιο του ό χριστιανός. "Ομωσνομίζω πώς πρέπει νά θυμηθούμε και
 κανένα τραγουδι... Τί λές ; Καί μάλιστα προτείνω νά μῆς πῃ ἡ
 κλε ιώ ένα παλαιό Ιταλικό τραγουδι πού τό τραγούδησαν ὅλοι οι
~~Ἕλληνες~~ ἄθηναίοι μέ τά έλληνικά του λίγια : Δέν ένθυμεσαι...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΟΥ (μέ συνοδεία κιάνου) Δέν ένθυμεσαι

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ξέρεις Γιάγιο ότι μία σύγχρονη επικαιρότης, είναι τόσο πα-
ληά όσο και η 'Αθήνα ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ποιά επικαιρότης ; Τι θέλεις να πης ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Θέλω να πω για την γρίπη που κρεβατώνει άρπδα τους άθηναίους.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Για την γρίπη μπορώ κι 'έγώ να σου πω. Βέβαια δέν είναι καινού
για ασθένεια, αλλά μία άρρώστεια που αλλάζει όνομα. "Έχω δια-
βάσει ότι στα 1882, έδω κι 'ένενήντα χρόνια έκανε θραύσι στην
'Αθήνα ένα μία ασθένεια, μία επιδημία που έλέγετο Ν τ ά γ κ α
'Η Ντάγνα λοιπόν έστειλε πολλούς άθηναίους στον έλλο κόσμο.
Δεκατέσσερα χρόνια άργότερα, στα 1896, νέα επιδημία ένσηήπτει
στην 'Αθήνα : 'Η 'Ιμφλουέντζα... 'Ιμφλουέντζα την είπανε και
φαίνεται πως ήτανε πάλι η περιώνυμη Ντάγνα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Έξοσι χρόνια άργότερα πής έρχεται πάλι η ίδια επιδημία με
έλλο όνομα : 'Ισπανική γρίπη... θέρισε κόσμο και κοσμάκη η
Ισπανική γρίπη... και μετά όένα χρόνια...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ξέρω τότε, στα 1928, έρχεται πάλι η Ντάγνα αλλά με όνομα έξευφ
γενισμένο. 'Η Ντάγνα είχε γίνει : Δάγγειος πυρετός. "Άλλη κα-
ταστροφή και έλλα θύματα. Και από τότε πής έρχεται τακτικά,
πότε σαν άσιατική γρίπη, πότε σαν κινέζικη ένω είναι πάντα
γρίπη που αλλάζει έθνικότητες, σύμφωνα από την χώρα από την
όποια κάνει την έξόρμησί της.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τώρα την συνηθίσαμε Γιάγιο, αλλά σκέφου ότι στα 1896, όταν
έφθασε σαν 'Ιμφλουέντζα, της γράφανε και ποιήματα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ποιήματα στην 'Ιμφλουέντζα ; Για να την έξευμενίσουν ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό γιατί δέν τό ξέρω. Ξέρω όμως ότι υπάρχουν αυτοί οι στει-
χοι δημοσιευμένοι σ'ένα ήμερολόγιο με ύπογραφή Μ α ν η ς
Διέβασέ τους για να καταλάβης τί τρόμος και φόβος είχε πιά-
σει τότε τους 'Αθηναίους...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

Για όσους μου, θά είναι ενδιαφέρον νά δοθμε πώς αντιμετώπιζαν
πρό 75 έτων οι άθηναίοι τήν γρίπη ή μάλλον τήν 'ιμφλουέντζα.

Ι Μ Φ Λ Ο Υ Ε Ν Τ Ζ Α

'Αδιάνοχα οί πόνοι μου τρώνε τό κορμί
σαν νά 'βγαλαν μαχαίρια νά μέ τρυποθν χασάπικα
τρίζουν τά κόκκαλά μου, άρθρώσεις και άρμολ
και όένα μέρες τώρα μέσ'τό κρεβάτι σ ά π ι κ α !

'Ο νοϋς μου ζαλισμένος, τίς σκέψεις μου σκοτίζει
μου στάζουν μύτες, μάτια, μου πέφτουνε τά σάλια
τά σάπια μου τά σπλάχνα ό βήχας τά ξεσχίζει
και όένω τό κεφάλι μου μέ δεκαπέντε σάλια.

Τόν κόσμο πλέον γοϋστο, καθόλου όέν τόν κάνω
και όταν πεθαμένος περνάει από τόν δρόμο μου
μου πάει ριπιτίδι μήπως κι'έγώ πεθάνω
και παίρνω κι' άλλες πέντε κουβέρτες άπ'τόν τρόμο μου.
Πές μου νά ζήσ, θεέ μου, μ'αύτά που υποφέρω
κι'έγώ εις τό τεφτέρι, της 'ιμφλουέντζας πέρασα
ή μήπως λεληθότως και όίχως νά τό ξέρω
καρήμασα προώρως ό φουκαρής και γέσσα :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

'Η υπογραφή όπως βλέπεις είναι : Μ α ν η ς. Όμως ειχα μά-
θει πώς μ'αυτό τό ψευδώνυμο υπογράφεται ό παλαιός διπλωμάτης
και λογοτέχνης Κακλαμ-ΰνος .

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ

φαίνεται πώς θά 'τανε διπλωμάτης, γιατί είναι πολύ άτεχνοι
οί σατυρικοί του στιχοι. Τό γεγονός όμως είναι ότι στα 1896
ή γρίπη ειχε κάνει πάλι τήν εμφάνισί της σαν 'ιμφλουέντζα

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Όμως στα 1918, ένα χρόνο πριν πεθάνη ό Γεώργιος Ζουρής
έγραφε κι'αυτός ένα τετράστιχο για τήν 'Ισπανική γρίπη .
Ειχε φαίνεται άρρωστήσει κι'αυτός γιατί έγραφε :

Μέ τάραζε ή γρίπη, τό λέω σοβαρά
και τήν ζωή μου, πήγα στ'αλήθεια νά τήν χάσω.
Τί κρεμα νά μήν έχω κι'έγώ μεά πεθερά
νά τήν άρπάξη ή γρίπη κι'έγώ νά ήσυχάσω.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Όμως μ'έλη τήν γρίπη του 1918, είχε φτάσει στην 'Αθήνα ένα φραντσέζικο τραγούδι : Πούρ έν πέ ντ'άμούρ... και αυτό τό τραγούδι χαλούσε τόν κόσμο στην 'Αθήνα. 'Η φίλη μας ή κλειώ θά μᾶς τό θυμίση.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Μόνο λίγη αγάπη ἀληθινή
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ξέρεις κάτι πού ξεχάσαμε νά θυμηθούμε Δημήτρη ; Λίγες μέρες πριν, όταν μιλούσαμε για κινηματογράφο, για τά πρώτα βήματα του κινηματογράφου στην 'Αθήνα, οί άθηναίοι ήτανε οί τυχεροί πού άκούσανε κινηματογράφο μέ τραγούδι, τήν εποχή του βωβού κινηματογράφου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα και κατάλαβα ότι θέλεις νά μου θυμήσης τήν κόρη των Κυμάτων

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Ακριβώς. Τήν κόρη των κυμάτων. Δέν ξέρω τί τίτλο είχε αυτή ή Ιταλική ταινία, γιατί Ιταλική ήτανε άφού έπαιζε ή περιώνυμη καλλονή της εποχής φραντζέσκα Μέρτινι, μά ξέρω ότι ό Έλληνας κινηματογραφιστής, μία στιγμή σταματούσε τήν ταινία, ένδ ή ήθοποιός ήτανε σκαρφαλωμένη σ'ένα βράχο πού τόν δέρνανε τά κύματα και από κάτω, από τήν ορχήστρα μέ άθηναία τραγουδίστρα, ή Κομποθέικρα τραγουδούσε ένα ειδικό τραγούδι πού είχε γράψει μέ στίχους και μουσική ό μακαρίτης ό Σακελλαρίδης. Τήν κόρη των Κυμάτων...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Και Γιάννη. Τά ξέρεις πολύ καλά και σέ παραδώνω. Τί έγινε δέν περιγράφεται. Ματεις με πατῶ σε τρέχανε οί άθηναίοι στόν κινηματογράφο ~~παρῶν~~ της οδου Σταδίου για νά βλέπουν τήν Μερτινι και ν'άκουθν τήν Κομποθέικρα πού τραγουδούσε : 'Η κόρη πάνω από τόν βράχο...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Από τήν δεύτερη μέρα, ή κόρη των Κυμάτων είχε γίνει κτημα του άθηναϊκού λαού.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Δέν όπής ε άνθρωπος πού νά μήν τραγουδάη τήν κόρη των κυμάτων. Στά κέντρα, όπου όπής ανε όρχηστρες άκουγότανε ή κόρη των κυμάτων ένω τά ζευγάρια χορεύανε ταγινό... Στίς ταβέρνες, τό γκαρσόνι έφερνε τά φαγητά σιγομουρμυρίζοντας τήν κόρη των κυμάτων... Καί τό καταπληκτικώτερο άπ' όλα ήτανε ότι ένας χασάπης στήν κεντρική 'Αγορά, έβαλε μία πινακίδα ζωγραφισμένη, μέ μία κοπέλλα πού έκοβε κινά και είχε γράψει : 'Η κόρη των κ ι μ ά δ ω ν...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Είχα μάθει και άλλα λογοπαίγνια πού είχαν γίνει μ' αυτό τόν τίτλο. 'Ο Μωραϊτίνης έλεγε πώς θά γράφη ένα έργο μέ τίτλο ή κόρη πού έ κ ο ι μ ε τ ο ν...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Γενικά όμως, όλα αυτά τά λογοπαίγνια δείχνανε και μαρτυρούσανε τήν έπιτυχία της ταινίας ή μιλλον της καινοτομίας του τραγουδιού πού συνόδευε τήν ταινία.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Γι' αυτό δέν θά ήτανε ασκοπο νά τήν ξαναθυμηθούμε τώρα αότην τήν περιλέλητη κόρη των κυμάτων του μακαρίτη του Σακελλαρίδη. 'Η κλειώ θά μ'ς τήν θυμίση.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ** (μέ συνοδεία πιάνου) 'Η κόρη - πάνω άπό τόν βράχο
σάν πουλί μονάχα
στης νύχτας λέει τή σιγαλιά...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Καί τώρα Γιάννη, θά πάμε πίσω έξήντα χρόνια, στά 1909 για νά μάθουν οί άκροαταί μας κάτι πολύ σημαντικό πού δέν θά τό φαντάζωνται άσφακός.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Γεγονός συνταρακτικό :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Συνταρακτικώτατο. Στά 1909 έγινε μία επανάσταση...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ** Τό ξέρουμε αυτό. 'Η γνωστή επανάσταση του 1909... πού έσωσε τότε τήν Ελλάδα...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** "Όχι αότη, έλλη επανάσταση πού κι' αότη έσωσε τόν κόσμο. Δοιπόν έως τά 1909 τό φωμί στους φούρνους τό ζυμώνανε μέ τά πόδια...

γάρα τήν ἡμέρα. Ὄταν λοιπόν ὁ Βέρνας ἔφερε τήν πρώτη σιγαροποιητική μηχανή, ^{ἐδύνατο νὰ αὐτὴν} ~~ἔγιναν ἀπεργίαι~~ σ' ὅλα τὰ καπενγροστάσια τοῦ κράτους. Ὅμως πήρανε ἀποζημίωσι οἱ τσιγαράδες καί γερές ἀποζημιώσεις μάλιστα καί ἔτσι, ἡ χρῆσις τῶν σιγαροποιητικῶν μηχανῶν γενικεύθηκε.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καί σήμερα κανένας δέν ξέρει ἢ δέν θυμᾶται ὅτι ἔτρωγε φωμί ζυμωμένο μέ τὰ πόδια ἢ ὅτι ἐνάπνιζε τσιγάρα στριμένα μέ τό χέρι... Μήπως καί οἱ ἀμαξάδες τῆς Ἀθήνας δέν ἐπαναστατήσανε ὅταν φτάσανε τὰ πρῶτα ταξί ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μέ τὰ πρῶτα ταξί, εἶχε γίνει ἄλλο γλέντι στήν Ἀθήνα. Πολλοί πλούσιοι ἔθνηατοι, μπαίνανε σέ ταξί, ὄχι γιά νά πᾶνε πουθενά, ἀλλά γιά νά χαζεύουν...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί νά χαζεύουν ; Τήν πόλι ; Δέν τήν ξέρανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὅχι, γιά νά χαζεύουν τό ταξίμετρο πού ἔρριχνε μιά μιά τήν δεκάρα ὅσο ἔτρεχε τό αὐτοκίνητο. Σπάζανε τό κεφάλι τους γιά νά καταλάβουνε πῶς ἔπεφτε ἡ δεκάρα καί ἀνέβαινε τό ἀντίτρο τῆς διαδρομῆς.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τό γεγονός εἶναι ὅτι ἡ Ἀθήνα πού ξεκίνησε ἀπό χωριό, μά ἐντελῶς χωριό, ἔγινε μεγάλη πόλις μέσα σ' ἕνατό χρόνο.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ἔρρεις ὅτι ἔχομε σήμερα μιά λέξι πού τήν χρησιμοποιοῦμε ὅταν θέλομε νά ποῦμε ὅτι κάτι μυρίζει ἄσχημα ; Λέμε : Φλόμωσε ὁ τόπος. Λοιπόν αὐτό τό φλόμωσε εἶναι καθαρώς ἀθηναίικο γιατί τὰ πρῶτα χρόνια, γύρω στά 1835 ὅταν ἔγινε ἡ Ἀθήνα πρωτεύουσα, τό μέρος αὐτό ἦτανε ἀκατοκίνητο καί ἀνθυγιεινό γιατί φθτρωνε παντοῦ ἕνα ἄγριο φυτό πού λέγεται φλόμος ἕνα φυτό πού ἀναδίδει μιά ἄσχημη μυρουδιά. Ὁ πρῶτος δήμαρχος τῶν Ἀθηνῶν, ὁ φουστανελλῆς Ἀνάργυρος Πετράκης, ἔβαλε ἀγγαρεῖες ἀπό πολίτες νά ξερριζώσουνε τόν φλόμο ὅπου τόν βρῖσκανε. Κι' ἔτσι λέγανε τότε ; ξεφλόμωσε ἡ Ἀθήνα. Σήμερα ἔνάγκο βλέπομε τήν

Ἄθῆνα φωταγωγημένη τῆς νύχτες καί ὅεν συλλογιζόμεσθε ὅτι ἑκατὸ χρόνια πρὶν, οἱ πολῖτες κυκλοφοροῦσαν τῆς νύχτες στοὺς δρόμους κρατῶντας λαδοφάναρα...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μάλιστα, λαδοφάναρα. Τὸ ἔχομε καὶ νῆποτε αὐτό. Καί μάλιστα, γιὰ νὰ γνωρίζωνται ἀπὸ μακρὰ τὴν νύχτα οἱ πολῖτες, κρατοῦσαν φανάρια ἀνάλογα μὲ τὴν ἀστική τους τάξι. Οἱ ἀπλοὶ ἄστοι, οἱ ἀπλοὶ πολῖτες κρατοῦσαν εἰς φανάρι. Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι, δύο φανάρια καί τέλος οἱ ἀντιπρόσωποι ξένων κρατῶν, πρόξενοι ἢ πρεσβευταί εἶχανε ἄνθρωπο μαζί τους ποὺ κρατοῦσε τρία φανάρια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Καί εἶπε τότε ὁ περίφημος θεόδωρος Ὀρφανίδης, ὁ γνωστὸς βοτανολόγος καί δραματικός καί σατυρικός ποιητὴς τοῦ 1850 :

Ἐνῶ τ' ἀστέρια ἀναμετρῶ, τεμπέλης καί ἄργός,
ποιὸς νὰ 'ναι ὁ τριφάναρος αὐτός ποὺ ἀντικρύβω ;
Νὰ 'ναι κανένας πρόξενος ἢ μήπως ὑπουργός ;
ἢ ἔῤω τὸν ἐμαῖνίζω καὶ ἔλεγα : ποιὸς τὴν χάρι του ;
κοιτάζω πρὸ προσεκτικῆ
καί βλέπω τότε φυσικῶς

πὺς ἦταν τρεῖς οἱ ἐρχόμενοι καθεὶς μὲ τὸ φανάρι του !

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δημήτρη ἀρκετὰ φλυαρήσαμε καί νομίζω ὅτι γιὰ νὰ τελειώσωμε λίγο εἴθε νὰ θυμηθοῦμε εἰς παλαιὸ σμυρνέϊνο τραγούδι τὴν Ἰππουρνοβαλιά, εἰς ἀπὸ τῶν πραιοτέρων λαϊκῶν τραγούδιων ποὺ ἔχουν γραφεῖ.

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μὲ συνοδεία κίβου) Ἡ Ἰππουρνοβαλιά
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στὴν ὁμιλίαν τῆς Ἰππουρνοβαλιῆς λοιπὸν γιάγομε καί ἀρεβουάρ γιὰ τὴν ἑλληνικὴν κυριακήν, τὴν Ἰδία πάντα ὥρα.